

Elisabeth Kuylenstierna-Wenster

Indiansommar. Berättelse för Svenska Dagbladet

Stockholm. Svenska Dagbladets tryckeri 1895.

[– Läs mer om verket här](#)

Det avbildade exemplaret tillhör Kungl. biblioteket.

Detta verk är fritt från kända upphovsrättsliga begränsningar. Vid användning ber vi att du hänvisar till Kungl. biblioteket och Litteraturbanken.se.

Ytterligare information om upphovsrätt för detta verk finns hos Litteraturbanken:

<https://lb.se/författare/KuylenstiernaE/titlar/Indiansommar/faksimil?om-boken>

Permanent länk (URN):

<https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lb-lb3297737-faksimil>

Roman.
b.
o

INDIANSOMMAR.

BERÄTTELSE

FÖR

SVENSKA DAGBLADET

AF

ELISABETH KUYLENSHIERNA. *Wanster*

STOCKHÖLM
SVENSKA DAGBLADETS TRYCKERI
1895

STAMM'S

Eva Haldensköld kom till Bonstaholm i afsigt att åldras i stillhet, kom midt i högsommaren, då det ännu fans stämningar att gripa. Icke egentligen att hon trodde sig kunna konservera dem för vinter-behof, men åtminstone njuta af dem en månad eller par.

Hennes reskoffertar lyftes af ångarens däck, fina lady-koffertar med hennes namn på lockets blanka messingsplåt.

Hon skulle inackordera sig hos förvaltarens på det gamla adels-godset, hade besvarat en annons af följande lydelse:

“Ett bildadt, musikaliskt fruntimmer kan erhålla angenäm helärs-inackordering i militärfamilj på landet. Priset moderat, då mest af-seende fästes vid ett behagligt sällskap. Referenser fordras ovillkor-ligen. Svar till f. majoren, förvaltaren å Bonstaholm, herr A. E. Lindwall.”

Eva sände ett vapenprydt bref, refererade till ett par af sina bekanta och erhöll ett ytterst artigt svar, att hon var mycket välkommen.

Och nu stod hon här på bryggan. Majoren, som han tyckte om att kallas, fastän “förvaltaren” ju numera var egentligare, hade själf gått ned och kom nu fram för att trycka hennes hand, helsa henne välkommen och presentera sina barn, sin dotter Anna, “mors hjälp-reda”, och studenten Karl Gustaf, “som man icke riktigt kunde veta hvad det skulle bli af än”. Att fadern väntade sig något stort, var ej svårt att sluta sig till, om man iakttog hans belåtna min.

Major Lindwall var typen för en gammal krigare, axelbred och högrest, med buskiga ögonbryn och hvita mustascher, han talade litet bullrande och kraftigt, men det var endast af gammal vana och skräm-de ingen, som kände honom.

— Jag hoppas fröken skall komma att trivas hos oss, sade han och betraktade nyfiket den eleganta unga damen, som med elastiska steg och lugn hållning gick bredvid honom uppför backen.

Hon hade vänligt och utan invändningar fogat sig i, att Anna och Karl Gustaf befriade henne från alla reseffekter, och tycktes fullt van vid att öfverlåta de praktiska bestyren på andra.

Hon vände sig nu till majoren med ett artigt leende.

— Det hoppas jag också. Här är mycket vackert. Och så har jag hört, att trakten skall vara särdeles rik på fornminnen, och det intresserar mig mycket.

— Ja, det fins godt om. Här midtför oss ha vi en runsten och till höger ligga två. Om fröken observerar är kyrkan också ganska märkvärdig, den lär leda sina anor från 1300-talet.

De passerade just den s. k. kyrkbacken, öfver hvilken vägen vanligen togs, då man gick upp eller ned från båten.

I det der hvita huset bo vi — fröken ser det mellan träden — det är också gammalt, har till och med kallats slott en gång i sina dagar, innan Bonstaholm ännu blifvit en beryktad storhet, nu ser ingen åt gamla stenhuset, alla skola dit upp, och der fins ju också att titta på.

— Sää!

Eva hade rest mycket och var betydligt skeptisk, när det gälde svensk storhet. Nu såg hon emellertid med en viss glad öfverraskning, att Bonstaholm tycktes häfda sitt rykte, det tedde sig utmärkt i hela sin imposanta massa med de fyra, ättkantiga tornen, inramadt som det var af minst sekelgamla träd.

— Var så god och stig in, fröken! De hade kommit till trappan med sin doftande granrismatta utanför. En trappa upp är det. Kanske jag skall gå före och visa vägen.

Karl Gustaf hade redan sprungit om dem, troligen för att underätta majorskan.

Eva och Anna kommo nu efter.

— Fröken är väl trött efter resan? frågade Anna. Det låg en sådan underlig stiltje i hennes röst, och hennes rörelser voro ljudlösa, hon liksom gled undan i obemärkthet.

— Åh nej, svarade Eva kort. Den der beskedliga fröken skulle troligen irritera henne ohyggligt!

— Vägen är mycket vacker, men fröken har kanske farit den så många gånger, att fröken ledsnat på den, fortsatte Anna.

— Ja, jag har rest den tjugu gånger minst, åtminstone delvis. Mälaren är för öfrigt bra enahanda.

Anna teg, hon kände sig sårad af den främmandes öfverlägsenhet, men det kanske endast föreföll som högmod, hon skulle icke döma efter första intrycket.

Hon öppnade dörren till salen, bad Eva vänligt stiga in och presenterade sin mor, hvilken röd och varm troligen kom direkt från köket. Den lilla hvita spetsmössan hade kommit något på sned och en doft af färskt bakverk omgaf den lilla, fryntliga, fetlagda majorskan, hvilken raskt vaggade fram.

— Välkommen, välkommen, min lilla fröken! Jag skall tala om, att jag tror allt vi äro släkt på långt håll. Min mor var född Hal-

densköld och jag såg efter i kalendern i går, jag tror allt jag kunde få heta tant medsamma! Hon skrattade och klappade Eva på ryggen.

— Ja, jag tackar, sade Eva reserveradt, fastän hon visste, att de enligt landets sed snart skulle lägga bort titlarna.

— Ja ja, vi få se efter, hur det är med släktskapen sedan. Än en gång välkommen, lilla Eva, nu måste jag ut till mitt bak igen, annars är jag rädd, det blir svart i ugnen, för se småbrödsbak och jungfrur, ja, det är inte att nämna på samma dag.

— Kanske jag får lof att visa fröken, hvar frökens rum är. Det har utsigt åt sjön och isynnerhet om vårarna, innan träden hinna slå ut så mycket och skymma för, ser man öfver hela fjärden.

Etter att ha hört efter, om det var något Eva önskade, gick Anna och lemnade henne ensam i sitt nya rum, ett stort, vackert hörnrum med mattgröna tapeter samt målningar i hvitt och grönt på dörrarna, djupa fönster, hvilkas rutor dock voro moderna, enkla gammaldags möbler och en dyrbar, särdeles vacker trymå öfver toalettblåsen i Louis XIV:s stil.

Framför spegeln stannade Eva, aftog långsamt hatt och handskar, ordnade frisyren och betraktade derefter uppmärksamt sig sjelf.

Således är jag nu i mitt ålderdomshem, ifall vi eljest komma öfverens, tänkte hon, ungdomen ligger bakom mig — den *måste* göra det, när jag är tjuguåtta år och lefvat med ute i verlden sedan mitt sextonde.

Om min mor lefvat, skulle hon kanske förstätt att bevara barn-
domen åt mig, min far förstod sig icke på sitt enda barn, tror jag. Nå ja, i alla fall hade jag ju ett hem, så länge han lefde, kunde ha gift mig då, troligen hade det varit bättre än att tyna bort på landet med 800 kronor i ränta. Dock, *que faire* — när man är ung, ratar man, när man är gammal blir man ratad. Jag undrar, om jag verkligen aldrig varit kär på allvar — här avslutade hon sin monolog med ett kort skratt, vände sig från spegeln, bytte ut resdräkten mot en bekväm morgonrock och började packa upp sina koffertar.

Klockan två ringde middagsklockan. Eva klädde sig hastigt och gick in i salen, der familjen redan var samlad.

Modern och Anna serverade omtänksamt de andra, tycktes glömma, att de också sjelfva skulle ha och frågade oupphörligt, om ingen behagade mera.

Eva jemförde mor och dotter och fann att något bättre ungdoms-
porträtt af majorskan än Anna var, skulle vara omöjligt att få, samma blida, stilla, sätt, samma kvinligt veka utseende, samma mjuka, undfallande röst. Ännu hade icke Ann^e ärfit moderns *embonpoint* men om ett tiotal år eller så, då hon väl blifvit hustru åt någon af,

Indiansommar.

föräldrarna utvald och af henne lydigt accepterad make, skulle hon nog äfven i det fallet brås på majorskan.

— Fröken har väl varit och sett den nya pjesen på Djurgårds-teatern, det lär vara ett mycket stilfullt kostymstycke, inledde Karl Gustaf konversationen efter en lätt, förberedande hostattack och en van skrufning med tummen och pekfingeret om mustaschen.

— Nej, det har jag inte. Jag tycker, det är så qvatt att stänga in sig i en teatersalong om sommaren, svarade Eva och tog långsamt ett par gröna ärter på sin gaffel. De tycktes ha god mat, det njöt hon af; fans det något afskyvärdare än så kallad husmanskost?

— Men på vintern blir det nog långsamt för fröken härute, fröken som är van vid Stockholm. Dit är det kinkigt att komma, när båtarna lägga upp. Det är långt till jernväg, som fröken vet.

— Ja, men det var just för att komma ifrån Stockholm jag reste hit. Jag har sett mig mätt på storstadslif, dansat mig trött, kåserat mig fadd, med ett ord mist smaken för societetens harlequinsdrägt.

— Så, så, sade majoren, ja, här gå vi hvardagsklädda både bokstafligt och figurligt. Jag tycker om att låta folk se mig som jag är, en gammal hederlig knekt med både fel och förtjenster för resten, men som aldrig tålt narrkäpor i sitt hus.

Eva smålog och räckte honom stekfatet, han var originell på sitt sätt, och så var han åtminstone innehåll, de andra voro ju endast refräng.

På gammaldags manér var det ett par timmars uppehåll emellan middagen och kaffet. Eva gick in till sig, hon skulle hvila sig och möjligen skrifva bref.

En halftimme låg hon helt vårdslöst på soffan och stirrade upp i det intet sägande, hvitmenade taket, der två flugor dansade rundt och då och då smälde emot med vingarna, sedan steg hon upp och gick fram till det lilla fönsterbordet, det var alldeles för litet till skrifbord, det brukades säkerligen icke, att fruntimren skrefvo här i huset, de handarbetade naturligtvis, hon hade ju sett det vanliga upp-laget af antimakassar, dynor och dukar i familjens rum.

Hon flyttade fram sitt skriftyg och sin portfölj, tog papper och penna och skref:

Bonstaholm den 1/7 18...

Snälla Märta!

Du skrifer och förundrar dig öfver min långa tystnad och är till och med nog ämabel att oroa dig för mig.

Tack för din vänskap, men låt bekymmerna vika, det är ändå icke den nimbus, i hvilken du bör ses! Jag mår excellent, har öfvergifvit Stockholm — blef det af, utropar du troligen indignerad — och är sedan i dag klockan 12,15 eventuellt landsbo. Det är min afsigt att låta tidvattnet rinna bort så långt ifrån mig, att jag hvarken kan

se eller höra det. Du vet, den enerverande ebb och flod emellan dyningarna af en försvunnen ungdom och en annalkande ålderdoms långsamt framskridande våg.

Jag innehar en kritisk ålder, *ma chère*, och jag ville icke att *andra* skola upplysa mig om det i tusen nälstygn. Jag drar mig tillbaka, sauverar mitt anseende, ännu mins man endast den frade — hur var det, litet koketta? — *unga* fröken Haldensköld, om fyra, fem år mins man ingenting, då är jag för länge sedan *lett out in the cold*.

Jag skulle nästan önska, jag kunde taga det litet mera tragiskt, men hjertat har spelat en så liten roll i det hela, att det ej ens saknar någon med intensitet. Om jag vore anlagd för grubbel, skulle det bli ett djupsinnigt studium att utforska, om jag har något hjerta, åtminstone måtte det vara af gummi elasticum.

Käraste Märta, du lyckliga unga fru, du tycker väl, att jag är ett riktigt monster, men det är ej så farligt, jag är snarare så innerligt passiv, att — att — ja, jag kan verkligen icke finna slutledningen.

Som du nu emellertid vet, hvar jag fins, anser jag hufvudändamålet med min epistel vunnet.

Glöm nu ej bort mig helt och hållet, ty en och annan af mina många vänner skulle det göra mig ondt att mista, du är en, min lilla Märta. Skrif således någon gång, squalra en smula om dagens on dit's och tala mycket om dig sjelf.

Min helsning till din man och familjens öfriga medlemmar.

Din tillgifna

Eva.

Hon hann knappt försegla det, förrän matklockan ånyo ringde, denna gång till kaffe.

* * *

Morgonen derpå, när de sutto vid frukostbordet, kom jungfrun in med en förseglad biljett och lemnade majoren.

— Det är från Hällabo, budet väntar på svar, sade hon och gick ut igen.

— Jaså, från Vik!

Majoren bröt det.

— Jo, han undrar, om det roar hela familjen, särskild förfrågan till den unga, inackorderade fröken att komma öfver i eftermiddag och smaka på melonerna — det är hans första skörd. Det vilja vi väl, eller hvad säger du, min gumma?

— Ja, inte möter det något hinder för mig. Har Eva lust?

— Ja, hvarför inte, kanske patron Vik är en intressant bekant-skap att göra, svarade Eva halft satiriskt.

— Han är dryg, inföll Karl Gustaf.

— Han är åtminstone en selfmade man, mycket rik och mycket ansedd, tillrättavisade fadern.

— Och hans familj? frågade Eva.

— Han är ogift, sade majorskan och det föreföll Eva som möttes de båda gamlas blickar för att sedan helt händelsevis glida öfver till Anna.

Aha, tänkte hon, han är den utvaldel

Klockan half fem körde kaleschen med Bruno och Svartelin, två feta, skinande dragare, fram till trappan.

Rätt fram satte sig majorskan och drog försigtigt sin svarta sidenklädning slät på alla håll, bredvid henne tog Eva plats, hon hade crênefärgadt ylle med garnityr af mörkvioletta sammetsband, en hvit matroshatt på det mörka, omsorgsfullt friserade håret och ett tätt spetsflor för ansigtet.

Bredvid majoren på baksätet klämde Anna in sig i sin enkla beigefärgade klädning och stora hvita hatt, som alldeles dölde ansigtet. En klumpig, hårdt tilldragen hårknut i nacken visade, att hon ej alls förstod sig på att använda sitt rika, ljusbruna hår.

Studenten hoppade upp på kuskbocken, men kände det egendomligt nog som en förnedring.

De foro öfver flacka väglängder, der här och hvar små kullar höjde sina grönskande oaser; småväxt, gles skog i ytterst stenig mark samt en rikedom af små rödfärgade stugor, alla i samma stil, var allt hvad man såg.

Ändtligen skymtade Hällabo fram; som alla större herrgårdar i trakten, var det omgifvet af lummig grönska, men vägen gick i oberäkneliga bugter och det dröjde en god stund, innan vagnen vek af in åt allén och körde upp på gården.

Patron Vik kom sjelf ut och välkomnade sina gäster på provinsens breda, fula dialekt, något förfinad.

Hans gråa sommarkläder voro tydligen sydda hos sockenskräddaren och hans skor hade halftumsbreda sulor.

— Välkommen till socken! vände han sig till Eva med tre små stubba bugningar tätt efter hvarandra. Det är så vackert vid Bonstaholm, så der kommer nog fröken att tycka om sig. Har fröken sett slottet?

— Nej, jag kom först i går.

— Ja, det var så rätt det. Der lär finnas skatter till ett värde af tjugu millioner, är det inte obegripligt?

— Äh jo, för att vara i Sverige. Hvar är egaren?

— Han har varit utomlands i många år.

— Sää.

Det blef en hel liten affär, när melonerna skulle afsmakas och berömmas.

De voro goda, det måste medgifvas, men icke var det något att falla i beundran öfver. Eva stack retligt fruktknifven ut och in genom det saftiga köttet. Hon ville bara veta, om de icke *nu* togo narrkåpor på sig de goda majorens, der de sutto och i all sin naivitet trodde, att de voro naturliga.

Patron fjeskade beställsamt omkring Eva. Fick han icke erbjuda fröken en bättre stol, han hade en inne i salongen, som han särskildt kunde rekommendera.

— Ja tack, tag ut den, får jag profva, svarade Eva sjelfsvåldigt. Den här är kanske bra hög.

Patronen kom fläsande ut med en elegant, mekanisk hvilstol, så utsökt att Eva egnade den ett ögonblicks betraktande, hon som eljest sett allt. Sedan satte hon sig graciöst, lutade hufvudet mot karmen, sträckte ut fötterna, upptäckte, att det fattades något och ropade vänligt:

— Snälla herr Lindwall, skulle ni vilja ha besvär att skaffa mig en pall, men en mycket låg får det lof att vara.

Karl Gustaf var ytterst beredvillig och snart var äfven denna önskan uppfylld.

Lättjefullt satt Eva och såg på, hur Annas händer snabbt förde virknålen fram och åter öfver det täta spetsmönstret.

Det rundlagda ansigtet var rödt af ansträngning eller snarare af förlägenhet — det förstod Eva nu, ty majorskan sysselsatte sig med att helt apropos underrätta patronen om sin dotters husliga dygder.

— Nej, säger majorskan det, åh då — hela vörtbaket, jo, jag tackar jag! Patronen såg ut som öfvervåldigades han så af fröken Annas förtjenster, att han sväljde dem hela och hotade att qväfvas.

— Mamma lilla, sade Anna bedjande, irte kan det der intressera patron Vik.

— Jo, jag försäkrar, snälla fröken! Men behaga inte damerna taga litet mera melon! Fröken Haldensköld, får det inte vara?

Han bar fram hela skålen till henne.

— Nej, jag tackar!

Vid supén hade Eva tagit plats vid ett fönster. Om en liten stund kom Anna dit.

— Får jag lof att sätta mig här? frågade hon blygt.

— Ja, var så god.

— Tycker fröken om Hällabo? Det lär ha fått sitt namn efter en gammal hållristning, som för många år sedan påträffades här, har jag läst om.

Indiansommar.

— Ja, det låter ju också mycket troligt. Är fröken road af läsning? Evas röst uttryckte tvifvel.

— Ja mycket, men jag har så sällan tid. Och så tycker pappa och mamma inte om det. De säga, att en flicka framför allt bör vara huslig, det har hon mest nytta utaf och det är nog sant också. Hvad skulle jag till exempel med lärdom att göra? Det är för Karl Gustaf, han är gosse, han.

— Det låter nästan som ni afundades honom det privilegiet?

— Nej, jag vill naturligtvis hellre vara flicka, sade hon hastigt och såg rodnande ned på tallriken.

— Hvarför det är så naturligt, vet jag just inte, svarade Eva trotsigt.

— Jo visst! I Annas ärliga blå ögon kom ett varmt, äkta kvinnligt uttryck. Det föreföll som hon velat säga: Förstår icke ni det? Ni är äldre än jag, har haft rikare tillfälle att utveckla edra känslor, har säkerligen träffat många värdiga föremål att slösa dem på och undrar ändå öfver, hvarför jag vill vara kvinna? Kanske tänkte icke Anna allt det der, åtminstone ej så klart, men Eva vände hastigt bort sin blick och det ryckte till inom henne. Hon skulle bli gammal, utan att någonsin ha älskat verkligt, hennes minnen hade knappt mera värde än en förbrukad kotiljongsdekoration och på det skulle hon lefva!

Strax innan de skulle taga afsked kom patron Vik fram till Eva med en bukett utsökta rosor.

— Hällabo ber, att fröken icke skall glömma bort det, sade han artigt. Det har nog litet af hvarje att bjuda på, både bär och blommor och frukt med längre fram.

Han skrattade skrytsamt och de små grå ögonen plirade under de korta, ljusa ögonfransarna.

— Hur länge har patron Vik hållit på att samla sig förmögenhet? frågade Eva likgiltigt på hemvägen.

— Sedan han var helt ung. Han började som bodpojke i en småstad, upplyste majoren. Nu är han väl sina femtio år, men är också, efter hvad det förhujades, snart millionär. Icke just något ljushufvud, men en hyggelig karl.

— Ja, ett bra parti, sade majorskan.

— Ja, den frun får det något till präktigt, tillade majoren.

— Tänk på saken, du Anna, rådde Karl Gustaf.

— Hu då, sade Anna lågt, men energiskt.

Det blef ett ögonblick alldeles tyst i vagnen, slutligen harklade majoren sig eftertryckligt, men sade ingenting. Majorskan suckade och gräspade litet, anmärkte sedan, att det visst vere nytändning i morgon och undrade om det skulle bli lika vackert väder nästa vecka också.

Eva försökte uppfånga en skymt af Annas ansigte, men det var alldeles doldt under hatten, hon såg endast hakans rundning och den allvarligt slutna munnens vecka linier.

Så fort man kommit hem, sade alla god natt till hvarandra, det hade blifvit sent.

— God natt, fröken Anna, sade Eva med en ton af aktningsfull vänlighet och räckte den unga flickan sin hand.

Hon hade misskänt henne, det fans stål i hennes karaktär, böjligt, fint stål visserligen, men äkta i sälla fall, det tyckte hon sig hört på det enda enkla utropet.

— God natt, sade Anna hjertligt, sof godt fröken! Hennes tonfall var lika stilla, lika undfallande som förut.

* * *

Det var svårare för Eva än hon i början trott att finna sig till rätta i landtlifvets enformighet. Hon försökte förkorta dagarna med läsning, brefskrifning och promenader, besåg det gamla slottets samlingar och introducerade sig med sin omgifnings vanor och egenheter, men trots all denna både konkreta och abstrakta verksamhet, hade hon ännu icke kommit öfver en vecka.

Hon hade kommit en tisdag och först i dag var det lördag.

De sista dagarna hade det regnat och blåst, varit ruskigt som på hösten och Eva hade i sin förtviflan virkat af tre spetsprof och märkt två näsdukar.

De öfriga familjemedlemmarna togo väderleksfrågan mycket lugnt. Majorskan och Anna ströko in tvätt, Karl Gustaf rökte och spelade bräde med sin far eller försökte göra sin kur för Eva, som likväl ej vidare brydde sig om att uppmuntra honom, han var för grön, och så kunde han bli besvärlig.

I dag sken solen ånyo, luften var frisk och sval, fogelsången ljöd lugnt och glädt.

— I dag få vi bestämdt vackert, sade Anna, sedan hon helsat god morgon på Eva, hvilken ovanligt nog varit den första, som hörsammat frukostklockans kallelse.

— Ja, det vore väl det. Jag formligen plågas af att höra, hur regnet slår mot rutorna. Det är som en sorg, hvilken hotar att aldrig taga slut. Jag kan föreställa mig, att en sådan der tröstlös känsla måste gripa den, som mister en kär anhörig eller en vän. Jag får verkligen erkänna, att jag har ett mycket sväfvande begrepp om sorg.

— Har fröken? Anna såg förundrad på henne, och jemkade litet på en af gardinerna, som glidit snedt.

— Ja, jag har varit så ensam jemt, det vill säga, nog har jag haft människor omkring mig, men — jag vet inte, om ni förstår mig — de ha aldrig fyllt någon plats inom mig.

Eva kände sig ovanligt meddelsam, hon tyckte, att hon måste tala ut till någon, nervös och impulsiv som hennes natur var, invärskade omslaget i väderleken på henne. Hon blef öppenhetig och hade behof af sympati. Anna gaf alltid gerna, hon hade inga stora fonder att taga af, men hon egde en ganska sällsynt gäfv, den att helt och hållet kunna glömma sig sjelf.

— Då har fröken mycket att vänta af lifvet än, sade hon enkelt.

— Nej, för all del, jag har retirerat med les beaux restes, svarade Eva vårdslöst, man hör så ofta talas om kärnnaturer, kunde man icke också bilda en motsats och kalla dem för skalnaturer, till den gruppen skulle jag i så fall höra.

Nu kom majoren in.

— God morgon fröken Eva! God morgon lilla Anna, hvar ha vi mamma, manne?

— Hon kommer nog strax, tänker jag, sade Anna stilla.

Majorskan och Karl Gustaf kommo in samtidigt, hvarefter man satte sig.

— Patron Vik har skaffat sig ridhästar nu, två stycken, märkvärdigt nog, rapporterade Karl Gustaf, fast kanske det inte är så besynnerligt, han vill väl ha sällskap.

— Det kan han gerna få någon gång, inföll Eva, rida är mitt älsklingsnöje. Kanske fröken Anna också rider?

— Nej, det har jag aldrig försökt. Jag är rädd för all sådan der sport.

— Det var så rätt det, afbröt majoren, jag kan helsa så mycket från Edvard, han och en god vän, en arkeolog, tyckte jag han skref, kommer ut med båten i qväll.

— Och det talar du om så der nonchalant, förebrädde majorskan, hm, hm, hm, två främmande herrar; de stanna väl qvar till måndagen förstäs.

— Ja, Edvard lär inte ha tid längre, han har ju sin verkstad att syssla med, men arkeologen tänkte visst bli här några veckor, om han kunde få inackordering, och det går väl för sig hos oss.

— Ja, om du vill det, så få vi väl styra om det på något sätt, svarade majorskan undfallande. Skref Edvard, hvad han hette?

— Arne Dann, det namnet har gjort sig bemärkt inom fornforskningen åtskilliga gånger, vill jag minnas.

— Ja, sade Karl Gustaf, han är ganska känd, men då är han naturligtvis tråkig, det är alla storheter.

— Det tror jag nästan jag håller med er om, sade Eva, de stå der på sin piedestal af fullkomlighet och verldsförakt. Jag känner

ibland en verklig lust att rifva ned dem, personerna bara, deras verk skola, måste tala uppifrån till oss, men de sjelfva, inte behöfva de identifiera sig med hvad de i inspirationens ögonblick utföra, i de flesta fall ha de nog lika många svagheter som vi andra.

— Ja, ja, det kan allt hända det, lilla Eva, sade majorskan. Räck mig mjölktilbringaren, Anna!

Ingen upptog diskussionen. Eva förstod, att man här med bildning icke förstod fri utveckling utan endast vidmakthållande af skolålderns lärdomar, möjligen spädda med litet genealogi och politik, naturligtvis konservativ. Nå ja, hon hade aldrig varit van vid annat. De djupa ledens böljegång intresserade henne ytterst obetydligt. Den röda färgen tröttade henne både fysiskt och moraliskt.

Arne Dann, upprepade hon långsamt, der hon efter badet gick fram och tillbaka i de båda lummiga alleer, hvilka hörde till Bonstaholms slott. Arne Dann, hon visste icke, hvad det namnet uttryckte, men något särskildt låg det uti det.

Raska steg ljödo bakom henne, hon vände sig en. Det var patron Vik.

— God middag, fröken Haldensköld, hur står det till? Jag ämnade mig på visit till majorens. Man får lof att begagna sig af det angenäma granskapet, hvilket nu också har vunnit ytterligare i behag och — och — och...

— Jag ber, herr patron, skulle det sista vara en komplimang åt mig, så är jag nöjd med den som den är och begär ingen vidare utläggning.

Eva såg leende på honom, millionären, som hon kanske snart endast behöfde räcka ut handen efter och hon fick en underlig lust att göra det. Hvarför skulle hon icke? Hon slapp då den fatala titeln af gammal fröken, hon fick ett rikt, elegant hem, kunde ånyo låta fira sig. Och om hon, trots sina tjuguåtta år, ändå blefve kär, på ett annat, djupare sätt än någonsin förr. Än sedan, hvem garanterade, att denna böjelse besvarades, troligast icke, och då var det ju bättre att icke vänta på — en chimär!

— Patron Vik lär ha skaffat sig charmanta ridhästar, sade hon och lät sin röda parasoll agera bakgrund för sitt vackra hufvud. Det skulle vara mycket roligt att få pröfva dem någon gång.

— Ja, med största nöje. Om fröken tillåter skall jag ha den äran att hemta fröken redan i eftermiddag, om fröken anser det comme il faut — han sade *faute*, det märkte hon — att vi båda rida ut ensamma.

— Åh ja, så här på landet, hon log ironiskt, men hur skall jag få en sadel?

Indiansommar.

— Det har jag af erkänt bästa modell. Således tillåter fröken? Stallknekten får föra hit min häst. Jag rider frökens.

— Ja, tack, det vore rätt roligt! Men nu får jag be om ursäkt, att jag uppehållit så länge. Jag tänker majoren sett oss och blifvit otålig. Jag går icke med in, jag känner mig frusen och fortsätter min promenad. Au revoir!

Han gjorde sina tre små bugningar och gick.

— Couche! sade hon med en föraktfull gest. Hon hade fått ett nytt framtidsperspektiv, om det kunde arrangera sig utan mycket besvär, ty hon fick alltid hufvudvärk af att tänka för mycket, det berodde kanske på att hon så sällan gjorde det, liksom det att hon fick hjertklappning af fysiska ansträngningar också kom sig af ovana. Det hon brukade göra och som intresserade henne stod hon i allmänhet ut med som till exempel att rida.

Strax efter middagen kom hon in i salen, ingen mer än Anna var der. Hon höll på att ordna blommor till vaserna på buffeten.

— Jag undrar, om det vore möjligt att få ett bud till Hällabo nu genast, sade Eva hastigt.

— Det tror jag nog. En af rättarens gossar kan säkert springa öfver. Jag skall säga till dem, om fröken vill, sade Anna hjälpsamt.

— Ja tack, det vore att lemna fram den här biljetten.

— Jaha, jag skall ta hand om den.

— Är ni inte nyfiken, fröken Anna?

— Nej, icke i det här fallet åtminstone.

— Jaså, men jag bör väl säga det ändå. Det var fråga om, att patron Vik och jag skulle fara ut och rida tillsammans i eftermiddag, men nu har jag ändrat mig, jag har icke lust.

— Det blir nog en stor misräkning för honom, sade Anna skrattande, han talade så förtjust om den der ridturen på förmiddagen.

— Sää. Eva tummade tankfullt på biljetten. Jä! — han har ju hoppet qvar, sade hon. Vill ni vara så god då —? Hon lämnade det lilla violdoftande, gråa kuvertet till Anna.

Klockan åtta kom båten från Stockholm, hela familjen med undantag af Eva hade gått ned till bryggan för att taga emot de båda herrarna. Från sitt fönster kunde Eva se dem, då de kommo. Hon stod på utkik ett ögonblick, men kastade sig sedan ligkiltigt på soffan, der hon låg qvar en god stund efter sedan man ringt till aftonmåltiden.

När hon slutligen kom in i salen, märktes det att man otåligt väntat henne.

— Jag tänkte just gå in och höra efter, hur det var med dig, sade majorskan sötsurt, jag var orölig, att du blifvit illamående.

— Ah, har jag låtit vänta på mig, sade Eva obesväradt, det var ju tråkigt.

— Ja, för oss som äro hungriga så, sade majoren godmodigt. Får jag nu lof att presentera: ingeniör Erneman, doktor Dann — fröken Haldensköld — och nu sätta vi oss — till bords med det samma.

Eva hade fått sin plats emellan majoren och ingeniör Erneman, en ung man med typiskt svenskt utseende. Midt emot henne satt Arne Dann på majorens venstra sida, derefter satt majorskan.

Konversationen letade sig försöksvis fram på olika områden, men tycktes ej vilja bli hemmastadd annat än emellan Edvard och Anna. De hade separerat sig från de andra och tycktes knappast märka, att några flera än de funnos vid bordet.

— Jag undrar, om här möjligen skulle finnas plats för min fäst-mö också, hon hade ämnat komma och helsa på mig några dagar i slutet af månaden, sade Arne.

Han var skåning, men hade lagt bort de breda missljudande vokalerna, man hörde det endast på hans mjuka, skorrande *r* och den sonora, halft sjungande dialekten, såg det kanske också på det något sjeltsäkra, öfverlägsna sättet. Vacker var han icke, men han såg manlig och kraftig ut. Gestalten var hög och axelbred, händerna hvita och länge, men med fasta muskler.

— Jo, det vore väl grymt att neka doktorn det, sade majorskan förbindligt, det blir belöningen efter arbetet, föreställer jag mig.

— Ja, sade Arne enkelt och fortsatte att omsorgsfullt bena en stekt aborre.

— Snälla Anna, du får visst fördela dina värdinnepligter litet, vände majorskan sig till dottern. Eva har ingen spenat.

— Det kan jag räcka fröken, om fröken vill vara så god och i utbyte låta mig få litet bröd, sade Arne. Han såg på henne öfver glasögonen, då hon bjöd honom brödkorgen.

— Är fröken ifrån Stockholm? frågade han. Jag tycker mig ha sett er på en supé en gång.

— Det tror jag knappt. Jag skulle säkert kommit ihåg, ifall jag träffat doktorn, svarade Eva lugnt. Visserligen har jag varit med i sällskapslifvet många år och då blir man distrahit, men . . . Hon visste icke riktigt, hur hon efter den inledningen skulle kunna undvika att säga en komplimang och det ville hon icke.

— Det gjorde fröken rätt i, att fröken afbröt, det skulle blifvit en krumelur der, kan jag förstå och sådana har jag hört nog af. Folk har i allmänhet så lätt för att säga artigheter, men så svårt för att säga dem *så*, att intrycket blir angenämt.

— Och doktorn hyser icke ens en förhoppning om, att jag skulle utgöra ett undantag, skämtade Eva.

— Nej, icke efter de referenser ni sjelf gifvit "med i sällskapslifvet i många år".

Man reste sig ifrån bordet och sade snart derpå godnatt.

Eva roade sig med att iakttaga Edvard och Anna. De voro tydligen fästa vid hvarandra, skulle den lydiga dottern följa sitt hjertas eller föräldrarnas röst? Hur som helst, någon storm skulle hon säkert aldrig uppväcka; hon hörde till dem, som kunde vänta tåligt, blefve det också för hela lifvet.

* * *

Doktor Dann skulle bo uppe på slottet, egaren hade beredvilligt ställt ett par rum till hans disposition, men intaga sina måltider hos majorens.

— Jag kan emellertid inte lofva att alltid infiana mig punktuigt, sade han, det är så svårt att arbeta med klockan i hand, och biblioteket der uppe vet jag kommer att ge mig mycket att tänka på. Kan jag hoppas på öfverseende, om jag försummar mig?

— Ja, det skall nog bli bra, svarade majorskan, af herrar vetenskapsmän kan man inte begära punktlighet i triviala sysselsättningar.

Redan på söndagsmiddagen tog han deras tålmod i anspråk och lät vänta på sig öfver en half timme.

— Jag tycker det här är riktigt karaktäristiskt, sade Karl Gustaf, förargad, en hel mängd hyggliga hvardagsmenniskor få hungra ihjel för en så kallad storhets skull.

— Hvad är det der för prat, Karl Gustaf? sade majoren strängt, du ser inte vidare utsvulten ut. För öfrigt kunna ju vi börja; tag dig en smörgås, Edvard!

Trots att serveringen utfärdades till det yttersta, hade man hunnit till fisken, när Arne Dann ändtligen visade sig.

— Ursäkta, sade han kort, gjorde en artig, men frånvarande bugning och intog sin plats.

— Farbror har föreslagit, att vi skola göra en utfärd i eftermiddag till ett ställe som heter Borgen, vände Edvard sig till Arne, du följer väl med, der finnas åtskilliga fornlemningar.

— Ja, hvarför inte, jag behöfver få litet luft. Jag har suttit uppe i biblioteket hela förmiddagen.

— Skulle det inte vara lämpligt att fråga, om patron Vik hade lust att göra sällskap? framkastade majorskan, han är så ensam.

— Tant har fortfarande lika starka sympatier för den mannen, sade Edvard, det är mig omöjligt att fatta.

— Du känner ju honom inte.

— Tillräckligt för att hunnit tröttna på honom.

— Hvad är det för en stackare du går så illa åt, Edvard? frå-

gade Arne, du brukar annars ha till din specialdygd att låta folk vara i fred för anmärkningar.

— Ja, men här vid lag är det omöjligt, sade Edvard häftigt. Anna sände sin barndomsvän ett varnande ögonkast: på det der sättet vann han ingenting.

— Ja, hur som helst, får du förlåta, att jag ber honom följa med, sade majoren, han är vår närmaste granne och har alltid visat sig mycket vänlig.

— Skall han sluta sig till sällskapet här? frågade Eva.

— Ja, jag skrifver ett par rader och hör efter, om han vill det, svarade majoren.

— Skulle majorn vilja ha besvär att fråga honom från mig, om icke den der ridduren, som ej blef af i går, kunde låta arrangera sig på samma gång.

— Ja, mycket gerna! . . .

På utsatt tid infann sig patron Vik och hans stalldräng. Hans hästar voro af god ras och utmärkt väl skötta; också låg det ett triumferande leende omkring patronens läppar.

Eva och han skulle rida litet i förväg, de öfriga åka något senare. Lätt och vikt svängde Eva sig upp i sadeln högst obetydligt begagnande sig af den hjälp både patron Vik och Karl Gustaf täflade om att erbjuda henne.

— Fröken Haldensköld tyckes vara född till amazon, sade Arne litet ironiskt. Han stod på trappan, vårdslöst lutad mot räcket.

Hon visste ej hvarför, men hans tonfall plågade henne och med en axelryckning vände hon sig bort, gaf hästen sporrarna och galopperade uppåt allén utan att bry sig om att invänta sin kavaljer.

Denne var emellertid en god ryttare och hade snart hunnit upp sin dam, hvilken han hela vägen underhöll med tröttsamt småprat.

Strax efter sedan de bundit hästarna nere vid torpet och en stund betraktat utsigten öfver sjön, kommo de andra åkande i tvenne vagnar och promenaden uppför berget till Borgen företogs. Majorskan stannade emellertid nere, hon skulle duka upp förfriskningar tills de kommo ned igen. Arne gick först och Eva närmade sig honom så småningom, de andra gingo en bekvämare väg. När hon ett ögonblick jämförde honom och patron Vik ryste hon till.

— Är fröken också intresserad af fornminnen? frågade Arne och vände sig om emot henne, eller är det bara för att andas landluft fröken kommit hit?

— Nej, det är för att åldras i frid, sade hon skrattande. Jag har skrifvit upp slutsumman af ungdomsnöjena och strukit ett svart snedstreck öfver alltsammans.

— Blef der ingen rest?

Indiansommar.

— Nej, det gick jemt ut.

— Nå, men lifvets allvar då, hade ni ingen sida i er kontobok för det?

— Åh, sade hon likgiltigt, jag tror inte särdeles på det der allvaret, man kan säkert i allmänhet taga det som man behagar. Det påstås, att kvinnor alltid känna så djupt, men — icke är det min personliga erfarenhet.

— Ni kanske är amazon ända från grunden, sade han skämtande.

— Kanske; hon slog häftigt af ett par prestkragar med sitt ridspö, men så oförsigtigt, att hon på samma gång träffade sin egen hand.

Han såg att hon blef alldeles blek och frågade vänligt, om hon gjort sig illa. Då han märkte den röda strimman längs handen, skratade han emellertid:

— Min snälla fröken, det var en vild framfart, eller är ni nog spartansk att härda er på det der sättet?

— Det gör så rysligt ondt, sade hon helt barnsligt.

— Vill ni låta mig lägga litet våt moss på, efter vi ej ha något vatten till hands.

Hon räckte honom tyst den skadade handen, hvilken han varligt pysslade om och öfvertäckte med mjuk, grön moss.

— Orkar ni fortsätta vägen eller öfverger ni mig? frågade han sedan.

— Nej, jag följer med.

Borgen var en lemning af en väldig ringmur, hvilken krönte hjessan af ett skogbeväxt berg; vid ingången var den försedd med ett par väldiga stenar till portposter. Troligen hade vikingar der fordom haft ett säkert tillhåll. Nedanför denna borg var en långsträckt, vacker dalgång, der en strid bäck slingrade sig fram mellan stenarna.

Arne hade nu skilt sig ifrån sällskapet, klättrade upp och ned bland stenrösen, gjorde anteckningar eller stod långa stunder tankfull.

Anna och Edvard voro försvunna, Eva fick underhålla sig med de trenne andra herrarna, som beklagade henne för missödet med handen.

Hon var förströdd och svarade kort, alla utom Arne hade plötsligt blifvit henne likgiltiga och med en viss beklämning iakttog hon, att den passivitet hon trott vara så konstant endast förefallit så, därför att den behöfde nya retningsmedel. Icke att hon fruktade för att bli kär, det hade ju varit löjligt — i en annans fästman, men han intresserade henne och redan det var för mycket, då hon ville försoffas, domna bort i ostördt lugn.

När de anträdde återvägen kom Arne fram till henne.

— Jag har tänkt bese samlingarna på Bonstaholm någon dag,

sade han, har ni icke lust att göra sällskap, fröken? Jag roar mig ofta med att gå och titta på de tänkespråk som pryda väggarna i vestibulen en trappa upp. En del af dem talar som en gammal klök åldring till mig. Jag kan godt inse nyttan af dem i både glädje och sorg. Har ni gifvit akt på dem?

— Nej, icke annat än helt en passant.

— Det är icke nog. Jag kommer särskildt ihåg ett, som passar för fröken?

— För mig? Doktorn känner ju mig icke.

— Jag menar för den kategori af människor ni tillhör. Ni kan sjelf döma, om jag inte har rätt, så här låter det: "Magna res est scire vivere".

— Tyvärr kan jag inte latin.

— "Det är en vigtig sak att veta att lefva."

Hon svarade ingenting utan vände sig tvärt mot patron Vik med en förfrågan, om han hade tid att rida något i morgon.

Det hade han naturligtvis. För återstående delen af aftonen var han oafbrutet Evas nppvaktande kavaljer och red hem först mycket sent.

— Hvad han skulle vara präktig den der i smorladersstöfflar och vadmalskläder, en enkel, flärdfri bonde, det vill säga just hvad han är, sedan förgyllningen skrapats af, sade Arne. Han hade tändt en cigarr och stod på väg att taga en promenad utåt parken.

— Akta er, doktor Dann, att uttala sådana der åsigter, de kunde såra någon, sade Eva.

— Icke er heller? frågade han skrattande.

— Hvem vet! God natt!

Hon gick in till sig, han såg halft förvånad efter henne.

* * *

Morgonen derpå for ingenjör Erneman; då Anna kom tillbaka från båten såg hon trött och nedstämd ut och var tystare än vanligt. Det hvilade för öfrigt öfver hela huset en viss mollstämning, utan att någon kunde säga hvarför.

Majorskan hade förkylt sig på utfärden och klagade öfver reumatisk värk. Majoren åkte bort i sällskap med doktor Dann tidigt på förmiddagen, de skulle bli borta öfver natten.

Efter att ha ridit ett par timmar var Eva så trött, att hon ingenting orkade företaga sig utan låg på soffan och läste en lättsmält fransk roman.

Efter aftenmåltiden gingo hon och Anna ned på bryggan.

På majorskans förordnande hade de blifvit du, och detta gaf som vanligt en något förtroligare pregel åt deras samtal.

— Hvad du är tyst i dag, Anna, man skulle kunna tro, att du gick och sörjde öfver något? sade Eva långsamt.

— Åh, inte sörjer jag egentligen! Jag hoppas, att allt slutligen skall bli bra, fast det nu ser mörkt ut.

— Hur käns det att hålla så der riktigt af någon? frågade Eva plötsligt; som du hör, hoppar jag öfver inledningen, men det är ju inte alls svårt att gissa sig till, att du och ingenjör Erneman inte önska högre än att få bli ett par. Är det mycket *ljuft, underbart* etc. etc. att älska?

— Har du aldrig hållit mycket af någon?

— Nej, snälla Anna, då är det väl knappast antagligt, att jag sutte här bredvid dig och kände mig — ja, ärligt sagdt — mycket oerfaren. Svärmat har jag gjort minst hundra gånger, men det är visst icke detsamma eller hur?

— Det har jag deremot aldrig gjort, svarade Anna allvarligt. Jag kan icke förklara för dig, hur det kännes att hålla af någon, jag kan endast önska dig att själf få erfara det.

— Nej, önska för all del icke det. Jag ser helst att jag slipper all slags våld.

Eva borrade sin käpp djupt ned i sanden och lät samtalet afstanna. Hon såg ut öfver den spegelblanka fjärden med sin rand af mörk skog. En stilla sommarfrid herskade i naturen, men den gaf icke något eko inom Eva. Hon längtade — längtade efter något — hvad visste hon icke, hon trodde, att hon för tidigt kastat renseln ifrån sig. Men nej, ute i lifvet väntade henne ingenting. Allt var sig lika i det stora hela, hvart man tog vägen. Här hade hon ju dessutom utsigt att göra ett godt parti, men hon ville ej göra allvar af det än, icke förrän — Arne Dann rest.

— I dag gå vi upp på slottet och bese samlingarna, icke sant, fröken Haldensköld? frågade Arne vid frukosten påföljande dag. Klockan elfva väntar jag er uppe i biblioteket. Ni skall väl se mitt tusculum först. Glöm icke att låta gubben Landgren, kastellanen, som jag kallar honom, följa med som ciceron.

— Nej, jag skall söka upp honom. Blir det bara vi två?

— Ja, jag har icke frågat de andra. Han lemnade hastigt salen. Dörren till biblioteket stod öppen och Eva gick sakta in. Arne satt vid fönstret i ett af tornrummen och skref. Då han fick se Eva, kastade han bort pennan och reste sig upp.

— Jag tror ni har klädt om er till skuggornas ära, skämtade han.

— Nej, ändamålet är vunnet, när ni såg det, försökte Eva att helt otvunget svara, men det blef stelt och generadt i stället.

— Ja, jag ser och approberar. Skärt klär er alldeles charmant!

— Det har varit min favoritfärg den tiden jag ännu studerade färgskalan.

— Och hvilket studium har ni nu slagit er på? Något förnuftigare, hoppas jag.

— Tills vidare har jag ferier.

— Såå! Hvar har ni herr Landgren?

— Han kommer efter. I biblioteket behöfde vi honom väl inte?

— Nej. Om ni visste, hvad här är mycket visdom och mycket — dam, fröken! Ser ni, hela den här hyllan är teologi från 1600-talet, så trohjärtadt naiv, att man inte kan låta bli att tycka om den. Alla böckerna äro inbundna i pergament, vackert är det inte, men starkt. Här stå teaterpjäser från 1700-talet i deras lätta, graciösa utstyrsel röjer sig tjusarkonungens smak; här äro historiska arbeten, sega att dragga igenom, men gedigna. Ni, som tänker bosätta er på Bonstaholm borde begära tillgång till biblioteket. Tänk, att få sitta här alldeles ostörd, slå af dammet från den ena volymen efter den andra, lära vishet från gulnade blad och tänka sig tillbaka ända till hedendomen. Så kunde ni ju för omvexlings skull gå till en af globerna, långsamt vända den och i inbillningen resa världen rundt, under det höststormen tjuter utanför.

— Det var en liflig beskrifning ni ger. Jag har lust att försöka, kanske det vore ett sätt att fördrifva tiden, men anser ni det för en praktisk tillämpning på det der tänkespråket ni lärde mig här om dagen.

— Det beror på. Jag vet inte, hvaråt er håg står. Jag tror knappt ni kommer att utveckla er till hvad människor i allmänhet kalla en "nyttig samhällsmedlem", ni är för emanciperad till det.

— Ni tyckes icke alls vilja erkänna något qvinligt element hos mig, sade hon.

— Nej, fröken förefaller inte qvinlig. Min fästmö, men henne känner ni inte, hon är qvinlig.

— Hvad heter doktors fästmö?

— Ingrid Ruda, hon är bara aderton år, ett litet ljust pyre, som är skapad att bäras igenom lifvet och jag tror icke att hon skall bli någon tung börda. Hans ansigte lystes upp som af ett inre sol-sken.

— Det skulle vara roligt att göra hennes bekantskap. Hon kommer ju hit?

— Ja kanske. Men jag vet inte, om ni skulle tycka om henne, hon är i allt så olik er. Tror ni — ja, det är då för resten öfverdrifvet barnsligt — att hon skulle vilja gå och bese ett gammalt slott. Nej, icke om jag bad henne aldrig så mycket, och gjorde hon det för min skull, blef hon bestämdt sjuk af spökräddsla.

Indiansommar.

Eva smålog halft föraktligt, en sådan qvinna hade han valt. Hon gick före honom ut i vestibulen.

— Vänta nu! skall jag visa er på några tänkespråk här uppe också, ropade han, här är ett!

Hon läste: "Quiconque ne sait pas souffrir n'a point un grand cœur".

— Har doktern en pappersbit och en blyertspenna på sig?

— Ja; får jag kanske skriva upp det åt fröken? Var så god! En amulett!

— Tack, i fall den skulle behövas.

En trappa ned stod herr Landgren och väntade.

— Vi ska till gästväningen först, paradväningen gömmer vi till sist, sade han och öppnade den tunga dörren.

— Hvad jag tycker om de här öppna spislarna, sade Eva, de ha något så hemtrefligt med sig. Man kommer att tänka på gamla sägner om fagra tärnor, hur de sutto framför elden i de långa vinterqvällarna och spunno och sjöngo och väntade på sin hjertevän. Det tror jag aldrig, jag skulle stått ut med, tillade hon med förändrad röst. Att vänta är min afsky, genast vill jag ha min vilja fram, annars . . .

— Annars? frågade han, i de der orden ligger en borgen för, att ni förr eller senare behöfver er amulett.

De gingo från rum till rum. Herr Landgren förklarade på ett rabblande, inlärdt sätt och strök då och då med handen öfver sitt hvita skägg.

Der fans mycket att se, Eva glömde hvad tiden led och njöt af att lefva sig in i ett förgånget, njöt af att lyssna till Arnes sakrika anmärkningar och att känna sin tankekraft växa, bäras uppåt af hans intelligens.

Hennes intresse ökades — hon kände det sjelf — i förfärande grad och med en underlig aning kramade hon ihop det lilla papperet han gifvit henne.

När de åter stodo på den breda granittrappan ute i det bländande solljuset med den blåa, skimrande fjärden framför dem, tyckte hon, att det nu först blifvit verklig högsommar.

* * *

Klockorna ringde samman från den rödmålade, otympliga klockstapelns uppe på backkrönet. Bing, bång, bing, bång ljud det ut i den rena luften. Det hade regnat oafbrutet hela natten, men nu voro alla moln försvunna, en vindfläkt darrade då och då sakta genom de

höga träden och kommo vikens vågor att krusa sig och glittra mot solen.

Eva Haldensköld gick långsamt vägen framåt kyrkan, hon väntade på majorskan och Anna; äntligen kommo de.

Med djup andakt böjde Eva hufvudet derinne under de tysta, svala hvalfven, stegen ljödo högtidligt mot stengolfvet, sammansatt af gamla grafhällar. Majorens bänk var långt fram och Eva märkte att isynnerhet hon var föremål för församlingens uppmärksamhet.

Just som första psalmen spelades upp, kom doktor Dann. Eva hade nästan önskat, att han icke skulle göra det, ty hon visste, att hon skulle bli förströdd genom hans närhet.

Hastigt lutade hon hufvudet i handen och bad ängsligt och skyggt om att slippa den pröfningen, den striden att beherska sitt eget hjerta, fegt sköt hon sig ifrån tanken på sorg, ty hon ansåg sig icke vuxen att bära den, ville icke tråna bort i minnet af ett nederlag. Om hon också måste erkänna, att hon nu först, när det var för sent, mött den man, hon verkligt kunde älska, uppreste sig hennes högmot emot att låta detta tycke utveckla sig. Hon ville icke gifva honom den tomma platsen inom henne, ville slå bort alltsammans och följa sin plan att däsna till i en monoton tillvaro.

Arnes blick sökte icke alls henne, det distingerade ansigtet var vänt mot predikstolen. Han hade intagit en hvilande ställning med armbågen mot bänkens karm och hufvudet bakåtlutadt.

Först vid gudstjenstens slut såg han mot deras bänk och vid utgången ur kyrkan sällade han sig till dem.

Majorskan och Anna stannade för att helsa på kyrkoherden, Eva och Arne gingo förut.

— Jag trodde knappt, att doktorn besökte kyrkan, sade hon.

— Jo, någon gång, men mycket sällan. Jag är icke kontemplativt anlagd, det medger jag, åtminstone icke i det fallet. Man lär sig mera i naturen, det är min åsigt. Jag vet emellertid, att jag gör min fästmö en glädje med att gå i kyrkan och håller ni af någon, så vet ni nog, att mycket af grundsatserna bli till vax.

— Nej, jag vet mycket litet af det. Det der att foga sig efter ligger inte för min natur. Er fästmö är visst mycket vek och blyg, liknar hon Anna?

— Åh ja, i somligt kan hända. Hon är, hvad jag behöfver, en liten blid solstråle, som lyser öfver hemmet, icke nog stark att tända något inom mig till glöd och göra mig till lätting af kärlek. Hon är intresserad af mig och bryr sig deremot högst obetydligt om mitt arbete, men är heller icke svartsjuk på det, snarare tror jag hon har en viss vördnad för det. Min kamrat vid studierna blir hon aldrig, men det passar icke heller för en hustru, icke i längden, eller hvad tror ni?

— Jag hade föreställt mig, att det just skulle vara idealet för ett äktenskap, att kunna ha allt gemensamt.

— Men så mångsidig är väl sällan en qvinna, och jag vill framför allt ha ett hem.

— Hon tycktes ej ha lust att upptaga ämnet vidare, utan inväntade majorskan och Anna.

På eftermiddagen kom det främmande ungdom från prestgården och ett par familjer från grannställena.

Det lektes lekar ute i det gröna, men hvarken Eva eller Anna deltog, icke heller patron Vik, som också infunnit sig.

Han hade tagit plats på ett gungbräde bredvid Eva och berättade anekdoter, åt hvilka han sjelf skrattade hjertligast.

— Fröken kommer ju att stanna här hela vintern, sade han plötsligt helt omotiveradt.

— Ja, jag har tänkt det.

— Det var riktigt roligt att höra. Jag har en särdeles bekväm släde, så om det roar fröken att fara ut och åka ibland så . . .

— Erbjuder kanske patron Vik sig som kusk? Hon log kokett.

— Ja, det tror jag, det ville jag just be om.

Hon såg, att han blef helt röd af förtjusning och ifver och reste sig därför upp — det var nog för i aften. Hon gick nedåt sjön, men vände om, då hon fick se, att Arne styrde kosan åt samma håll.

— Blef ni rädd för mig? ropade han skrattande. Jag deremot har sökt att få språka med er en stund, men med patron Vik som skans var ni naturligtvis ointaglig. Kom nu med som min fånge, jag skall behandla er human, det lofvar jag.

— Jag vet inte, om det går an, att vi skilja oss ifrån sällskapet, sade Eva tveksamt.

— Jo men, gör det, om vi ej låta dem skrifva några regler för oss. Det är hela hemligheten af sjelfständighet, fröken. Hvad ni behöfver lära mycket! Ni är verkligen i ett beklagligt pupptillstånd än.

— Hvilken komplimang!

— Nej, det brukar jag aldrig använda annat än för folk, som jag inte frågar efter, och till dem kan ni väl se att ni inte hör.

— Mycket förbunden.

Evas hand, som höll parasollet, darrade, men hon betvang denna ofrivilliga nervositet och såg lugnt på honom.

— Är fröken? Ja, många skulle kanske vara det. Folk är inte så granntyckta som de borde. Det var roligt, att vi skulle träffas en gång i lifvet.

— Hvad menar doktorn?

— Att man i allmänhet så sällan träffar på den man sympatiserar med, de blandas bort i massan och man kanske lefver ända till

sjuttio, åttio år, utan att finna mer än två, tre slägtsjälar, Har det aldrig hänt er, att ni träffat någon, som ni tyckt er ha mött förr, men då icke kommit i beröring med. Ni har tänkt efter: nej! han eller hon har aldrig korsat er väg, ja, då var det inbillning naturligtvis. Jag undrar emellertid, om inte mystiken der vid lag skulle kunna förvandlas till vetenskap och gifva oss något att hålla oss vid. Shakespeares ord bli aldrig utnötta: det finnes mycket mellan himmel och jord. Jag till exempel tycker mig ha träffat er förr, mins ni, att jag anmärkte det redan första qvällen?

— Ja, sade hon sakta, men att ni var en sådan svärmare, doktor Dann, det skulle jag aldrig trott.

— Det är jag inte heller, ty jag grubblar sällan. Det har jag icke tid med. Om jag nu sett er på en annan planet förut, eller drömt alltihop, kan vara mig temligen likgiltigt. Deremot gläder det mig som en fullt konkret tillfredsställelse att ha gjort frökens bekantskap här i sommar.

— Doktern tycks riktigt vara upplagd för att visa sig älskvärd i afton.

Han såg på hennes vackra, något blaserade ansigte med de mörka lifliga ögonen och smålog. Trodde hon sig verkligen om att kunna trifvas på landet bland idel hvardagsmenniskor? Då kände hon bra litet sitt eget väsen, det fans bestämdt mycken glöd qvar under askan.

* * *

— Vet du, Eva, jag är dig så tacksam, så utsägligt tacksam, att jag icke vet, hur jag skall kunna bevisa det!

Anna, som eljest var så lugn och tillbakadragen slog nu häftigt armarna om Evas hals och kysste henne.

— Men hvarför, kära Anna, jag vet mig inte ha gifvit den minsta anledning.

Eva såg drömmande inåt parken. Hon kände sig så vemodigt stämd, der hon satt och inandades lindblommornas doft samt lyssnade till humlornas sång.

Anna tog plats bredvid henne.

— Jo, Eva, pappa och mamma ha ändtligen kommit under fund med, att den ståtliga patron Vik hvarken har ögon eller öron för någon annan än Eva Haldensköld, och därför får jag tolja min böjelse. Edvard och jag skola förlofva oss. Eva, jag är /ör/ lycklig, tror jag! Nu är jag visserligen säker på, att icke du heller vill ta herr patronen, och det är ju synd om honom, men jag är verkligen så egoistisk, att jag icke bryr mig stort om det.

Indiansommar.

— Hvem vet, kanske jag tar honom, sade Eva tankfullt.

— Kan *du* tycka om honom, Eva?

— Nej, åh nej, men han är ju passabel och jag har naturligtvis icke så stora fordringar nu mera.

— Men Eva då! Förlåt mig, att jag är så upprigtig, men vet du, jag tycker du talar bra orätt. Man måste väl hålla af den man gifter sig med.

Eva tog en klase lindblommor och lade den i handen.

— Titta Anna, den är vacker den här, och känner du en sådan doft sedan? Jag lägger den här i sanden. Hur tror du den skall se ut i morgon? Ett fult, visnadt blomskelett. Nu vet jag hvad lycka och kärlek är, den är en lindblomma med berusande doft — en enda kort högsommardag.

— *Eva!*

— Ja, hvad är det? Snälla du, stirra inte på mig. Jag fantiserade litet, förstår du väl, sådana här gamla parker har det med sig. Min hjertliga lyckönskan till din förlofning, Anna-lill, jag känner mig verkligen stolt öfver att ha haft en så hög funktion som att för-ena tvenne älskande. Der kommer doktor Dann, ser jag, skola vi inviga honom?

— Nej, söta Eva! Jag går in och rustar med qvällsmaten nu, kom snart efter.

— God afton, fröken Eva, hvad ni har varit osynlig hela dagen, har ni varit sjuk?

— Nej, inte egentligen. Jag har haft hufvudvärk och pessimism och lifsleda . . .

— Är det nog än? Jag trodde aldrig, att ni ansattes af sådant der, det förutsätter nedstämdhet, och ni visste ju knappt, hvad som menades med lifvets allvar. Har ni märkt något, fröken Eva?

— Hvad då?

Han satte sig bredvid henne och iakttog, att hon rodnat under hans fråga.

— Ja, jag vet icke, om jag gör klokast i att tiga eller tala.

— Det der måtte vara en kinkig fråga, bäst att få den utredd. Eva vände bort hufvudet. När han lade af sig glasögonen fick hans blick ett skarpt, forskande uttryck, som hon helst undvek.

— Tror ni det? Nå, jag har icke varit här fjorton dagar ännu, men vi träffas dagligen och — och vi börja bli farliga för hvarandras lugn. Nu kunde jag ha rest och låtsat om intet, men jag gör dagligen de ypperligaste fornrön, och ni vet hur min vetenskap intresserar mig. Ingrid deremot — ja, hon är mig kär, liten vän, men — hon är icke ni. Med er kan jag tala, med er kan jag tänka. Ni är mig en god kamrat, men jag inser, att ni möjligen kunde bli något mera. Det händer, att mitt intresse för arbetet plötsligt slappas

och jag öfverraskas af att se edra ögon i boken i stället för bokstäver, det händer att jag hör er röst, och att det är mig alldeles likgiltigt, hvad den säger, den är *er*, det är nog. Det förefaller mig ibland, som äfven ni förlorade er säkerhet och därför frågar jag er helt ärligt: kunna vi icke hjälpas åt att rädda hvarandra, vet icke ni något råd?

Eva reste sig upp. Hon stod blek och allvarlig framför honom. *Den* bekännelsen hade hon aldrig i lifvet drömt om att få höra. En kärlek, som vädjade till hennes heder, som gaf och stötte bort på samma gång. Det var så vetenskapsmannen satte dissekerkniven i ett öppet sår.

— Ni undrar öfver min upprigtighet, sade han, ja, den var nog icke grannlaga, det medger jag.

— Jag kan åtminstone icke ge något råd, svarade hon afmätt.

— Vill ni icke ens tänka öfver det, bad han.

— Jo, jag skall försöka att ge er svar längre fram, ehuru *en* utväg vet jag redan. Skrif efter er fästmö. När hon kommer skall hon nog återtaga sitt värde öfver er. För min del behöfver ni icke ha några bekymmer, jag — jag ämnar förlofva mig och är således en garde.

— Med hvem?

— Med patron Vik. Jag hade visserligen ej tänkt offentliggöra det ännu, men för att söfva er oro, torde det kanske vara bäst att ge honom tillfälle till ett frieri. Ert originella meddelande kom så brådstörtadt, jag hade ingen aning om det.

— Fröken Eva, *ni* är icke ärlig mot er sjelf, eller är ni nog qvinna att draga er undan för konsekvenserna. Jag vill qväfva det onda i början — ni vill först in uti det och först när det är för sent söka komma ur det. Jag har icke sagt, att vi *äro* farliga för hvarandra, endast att vi börja bli det. Ni trotsar lidandet, och det gör ni orätt i, ty ju mera vi utmana det, ju större herravälde tar det öfver oss.

— Tala icke längre, det tjenar ju ingenting till, sade Eva trött, låt oss handla och taga vårt förnuft till fånga. Skrif redan i qväll till fröken Ruda. I nästa vecka skall jag eklatera min förlofning.

— Nej, fröken Eva, gör icke det, utbrast han häftigt, har ni icke mera mod än så?

— Mera! Tror ni icke det vill mod till, doktor Dann? Meniskokännare är ni icke.

— Fröken Eva, som vän ber jag er, kasta icke bort ert lif, innan ni lärt att lefva det, och det har ni icke.

— Tillräckligt! Kom doktor Dann, man väntar oss vid supén. När Eva kom in till sig den aftonen gick hon länge fram och

tillbaka med febrila, upprörda steg. Slutligen satte hon sig vid fönsterbordet, gömde hufvudet i händerna och snyftade hejdlöst.

Hon ville icke lida, ville icke tagas helt af någon, som icke ens skulle ge en spillra i ersättning. Om hon bara hade mod att göra slut på lifvet, men icke det hade hon. Så var det då, när brottsjåarna kommo, så kändes det att ha dyrbar last ombord och se den handlöst slungad emot bränningarna. Fanns det ingen, som kunde hjälpa henne, trösta henne? Det vore bäst hon kom bort ifrån alltsammans, men då skulle de andra naturligtvis undra. De hade icke hört talas om någon afresa. Hon hade lofvat att hjälpa till med några arrangemang till majorens födelsedag och det var bara en vecka dit. Om han åtminstone älskat henne, om hon förmått rycka honom ifrån hans bleka solstråle, slita honom ifrån allt och ega honom helt! Sådan var hennes kärlek, hon kunde icke dela, icke afstå.

— Nej, nej, slipper jag icke afstå, hviskade hon förvirrad och grät konvulsiviskt. Gode Gud, låt mig bli lycklig, då skall jag bli god, då skall jag rätta mina fel, Herre Gud, skilj oss icke åt! Jag har ju ingenting ondt gjort. Frestelsen kom till mig, men jag vill icke kalla det frestelse utan lycka, o, en gränslös, jublande lycka, om — om . . .

Men Arne ville ju icke. För *honom* var det en frestelse, som han ville besegra och han begärde, att hon skulle hjälpa honom, lade det helt förtroendefullt på henne och trodde, att hon skulle bestå i eldprovet.

— Jag reser bort på några dagar, sade Eva följande morgon vid frukosten, jag har haft en plågsam tandvärk hela natten och tänker, att det är bäst att få den botad i tid. När jag kommer igen, får jag kanske det nöjet att se er fästmö här, doktor Dann.

— Ja, jag har skrivit och bedt henne komma, svarade han kyligt. Det blef en högst hastigt beslutad resa för fröken.

— Doktorn hörde ju nyss skälet, anmärkte hon retligt, och det tycker jag var talande nog.

— Jag vet inte. Är ni mycket ömtålig?

— Ja, jag ser helst, att jag slipper plågas, men det trodde jag icke var någon individuell egenskap.

— Nej, tandvärk är rysligt, medgaf majorskan, det vet jag bäst, som haft det så mycket, alla mina framtänder ha värkt bort.

— Ja, nu synes det inte ens, hvar pesten gått fram, skraftade Karl Gustaf.

Strax efter frukosten gick Arne till sitt arbete, han hade helt flyktigt önskat Eva lycklig resa — och välkommen åter fullt återställd! tillade han hjertligt.

— Jag tackar, det hoppas jag, svarade Eva trotsigt, men tårarna kommo stora och klara fram under de långa ögonhåren.

— Quiconque ne sait pas souffrir n'a point un grand cœur, sade han då sakta, tryckte lätt hennes hand och lemnade rummet.

* * *

Eva kom ej tillbaka förr än qvällen före majorens födelsedag. Hon skulle troligen ej kommit då heller, om ej Anna skrivit och bedt henne så mycket, hennes förlofning skulle eklateras samtidigt, hon hade fäst sig så vid Eva och ville nödvändigt hafva henne med på sin högtidsfest.

Vidare berättade hon, att doktor Danss fästnö kommit, att hon var förtjusande söt och att förhållandet dem emellan var så lugnt och behagligt, så *der* lugna kunde icke Edvard och hon vara nu mera, det erkände hon, men det var i alla fall trefligt, man behöfde ej alls känna sig generad för att störa.

Eva stod och tänkte på allt detta och såg ut i sommarqvällens mojnande lif. Snart skulle det bli höst, och då hade hon ett minne, först af några få varma dagar med blomdoft och öfversvallande skönhet, sedan af solnedgång i sensommartid med tunga moln och kylig luft, som man rysande värjde sig emot, ja, hon hade ett minne att lefva på, men det var för intensivt, för bittert, hon kunde ej pressa det till ett torkadt, färglost blad och gömma det bland en gammal flickas souvenirer.

Ångarens skarpa pipa ljud. Hon var således strax framme. Det stod många nere på bryggan, såg hon.

— Välkommen, snälla Eva, ropade Anna emot henne, så fort hon hunnit af landgången, lät mig ta din kappsäck.

— Nej, Annickan, lät mig bära den, sade ingenjör Erneman.

Majoren, Karl Gustaf och ett par unga flickor från trakten kommo nu fram och helsade och frågade om hvarandra efter nyheter från Stockholm.

Först vid aftonmåltiden infunno sig doktor Dann och fröken Ruda.

Hon hade ännu hängande fläta, trots sina aderton år, ett oregelbundet, mjukt barnansigte med vackra, varma ögon, ett skämskt hål i hakan och en röd, leende mun.

Hennes organ var svagt, men mjukt och uttrycksfullt, hon talade icke mycket, men tycktes lifligt och intresserad följa med hvad som yttrades, och kunde skratta gladt och okonstladt som en liten skolflicka.

Indiansommar.

Arnes helsning var något stel och han presenterade väl ostentativt sin fästmö, men Eva observerade, att han ofta, då han ansåg sig obemärkt, forskande såg på henne.

Den qvällen talade de icke ett ord vid hvarandra och endast några obetydliga fraser följande dag.

Först sedan alla gäster anländt, tablåerna lyckligt gått af stapeln och man druckit med den allmänt omtyckta värden, som ingick i sitt sjuttionde år samt framburit sina lyckönskningar till de nyförlofvade och äntligen fått dansen i gång, var det Arne uppsökte Eva.

— Vill fröken, att jag icke närmar mig? frågade han på sitt ärliga, nästan oförsynta sätt.

— Nej tvärtom, jag är glad att få ett tillfälle att lyckönska er till resultatet af min ordination, svarade hon.

De voro ensamma i rummet, hon satte sig i soffan och såg på honom.

— Men det här är ju komedi! utbrast han häftigt.

— Ja, kanske, lifvet är ju en teater, det är en något utnött symbolism, men passabel i alla fall. Er fästmö är förtjusande!

— Hon är enkel och sann. Fröken Eva, skulle icke ni och jag kunna bli vänner, icke nu, det begär jag icke, men senare; tro icke, att det är omöjligt eller att ni alltid skall hysa agg till mig, därför att jag kastade in brandfacklan i ert lif. Vet ni, jag har tänkt mycket på er de här dagarna, och jag har med verklig ångest undrat, om ni fejt skulle kasta bort er åt den der dryge, obildade patron Vik. Om ni icke ännu lärt er att lifvet har värde, kommer ni en dag att lära det. Ni tror säkerligen, att ni lidit skeppsbrott nu, men det har ni icke gjort, ni har endast lärt er att manövrera i storm. Fröken Eva, det hade stått i er makt att vinna mig, att komma mig att bryta alla löften, om ni ej rest den der dagen. Jag hade icke skrivit till min fästmö, som jag sade, och den morgonen ni for kände jag en oresonlig förbittring emot er. Jag tyckte att ni i egoistisk feghet bara tänkte på er sjelf, men just när jag tog adjö, upptäckte jag, att ni hvarken var feg eller egoistisk, ni ville rädda oss båda på det sätt ni instinktivt kände var bäst. Tack Eva!

Hon reste sig hastigt och gick fram till fönstret.

Ute ifrån salen hördes en sprittande vals melodi, den blandade sig med en tung snyftning.

— Eval!

Han gick fram till henne. En sekund låg hennes hufvud mot hans axel, sedan såg hon sig förskräckt om.

— När reser ni, doktor Dann? frågade hon utfordrande.

— I morgon, fröken Eva. Men vill ni icke först lofva mig . . .

— Nej, jag vill ingenting lofva nu. Gå, gå!

Hon sköt honom ifrån sig sakta men bestämdt.

I förmaket kom hans fästmö emot honom.

— Arne, jag har så roligt! ropade hon, att du inte skall tycka om att dansa.

— Nej, lilla pyre, det är jag för gammal till. Ingrid, liten, i morgon reser vi härifrån, det har jag visst glömt säga dig.

— Så snart, Arne, det har du inte alls låtit förstå.

— Nej, jag tänkte stanna ett par dagar till, men mitt arbete är avslutadt, vi följas åt till ditt hem i stället. Det vill du väl.

— Ja, jag är ju aldrig stridig, *du* är min vilja.

Hon smög sig smeksamt intill honom.

* * *

Sedan ingenjör Erneman och doktor Dann med fästmö rest ifrån Bonstaholm blef der tyst och enförmigt.

Anna sydde dagarna om på sin utstyrsel, majorskan syltade och konserverade, Karl Gustaf hade rest till en kamrat och majoren var mest ute på egorna.

Det tycktes vilja bli tidig höst, fastän man ej var längre än i augusti, var luften kylig och blåsigt, björkarnas blad började gulna här och hvar och fogelsången blef allt mindre fulltonig.

Eva satt i parken och såg på huru ifrigt man krattade och städade till söndagen, alla gula löf och afbrutna qvistar kördes undan och räfsan gick oförtrutet. Hon hade svept in sig i en mjuk schal och satt en filtmössa på hufvudet, om den klädde henne eller ej, kunde ju göra detsamma. Hon var icke kokett längre. Ännu hade ingenting emellan henne och patron blifvit afgjort, hon ryggade tillbaka för det slutliga, bindande löftet, men insåg tillika, att med honom dugde ingen slags diplomatik, han skulle ej upphöra att enträget uppvakta henne, förr än hon i klara ord förbjöd honom det.

Hon reste sig och gick långsamt upp emot slottet. Händelsevis voro der några resande, som önskade bese samlingarna och Eva följde med.

Hon tyckte, att allting förändrat sig sedan hon var här sist — då tillsammans med Arne. Nu låg det en vemodig skugga öfver alltsammans, de många porträtten stirrade ned på henne i dyster tystnad, de berättade henne ingenting nu, ty hon såg oafättligt in i sig själf.

Framför ett af de konstrika urverken stannade hon en stund. Det gick icke längre.

— Ingen kan justera det, upplyste herr Landgren, det tycks varit dens hemlighet som förfärdigat klockan, och den tog han med sig i grafven.

Eva tänkte på, att det fans en viss likhet emellan henne och klockan, bara en hade kunnat locka fram lif, verkligt lif inom henne, sedan hade allt åter blifvit stereotypt stillestånd.

En frisk vindfläkt nådde henne från det öppna fönstret och solen strålade fram genom en lätt molnslöja. Eva log för sig själf — kom det som ett upprop till henne denna ljusning? Det var fatalism i den tanken, men man blir lätt fatalist, när den inre motståndskraften slappas.

— Patron Vik har frågat efter dig, Eva, sade Anna, då hon kom ner, han ser så högtidlig ut, att jag befarar det värsta.

— Hvarför just befara?

— Jo, du ger honom inte ja! Snälla Eva, det gör du inte. Annas blå ögon riktades bedjande på Eva.

Eva svarade ingenting utan gick in i förmaket, der satt patronen, han var ensam, säkerligen på egen begäran.

— God middag, patron Vik, jag hör, att det är jag som får taga åt mig äran af besöket.

Hon satte sig i soffan.

— Ja, ja — det vill säga — fröken Eva!

— Om vi skulle hoppa alldeles öfver ärendet, jag tror, det vore bäst för oss båda, sade Eva ovanligt hjertligt.

Det gjorde henne ondt om honom, der han satt varm och generad och vred de sträfvade arbetstummarna om hvarandra.

— Nej, låt mig tala, fröken, jag har så länge tänkt göra det, fast att inledningen, hm, hm . . . Fröken Eva, det är så, att jag håller så mycket af fröken, och jag tror allt, ja, det vill säga, jag hoppas, att fröken skulle trifvas på Hällabo. Nog skulle jag göra allt hvad i min förmåga står för den saken, det vet jag då, jag menar, om — om fröken skulle vilja bli min hustru.

Han tog upp en stor silkesnäsduk och torkade sig med. Det var ett ansträngande tal och ehuru Eva fann det löjligt röjde det likväl en sådan innerlighet, att hon nästan kände sig rörd.

Han förstod, att hans person ej i sig själf egde något lockande, därför ryckte han fram med sin rikedom som hjälptrupp. Till en del var det kanske skryt, men till en del också en naiv öfvertygelse, att med den kunde han vinna. Vid femtio år ville han ernå priset för ett helt lifs arbete, var det för mycket? Och hon, hvad var hon väl värd, med all sin bildning, all sin förfinaing? Om hon kunde göra honom lycklig, så var det ju alltid en uppgift så god som någon, ja, om hon kunde, men hurudan var väl den man, som nöjde sig med att få efter ett visst mått, som senterade ett minimum af tillgifvenhet och intresse. Det var ej värdt att hon sökte bedraga både honom och sig — Arne Dann stod emellan dem!

— Patron Vik, sade hon allvarligt, hvarför skulle ni säga mig

allt det der, jag hade hellre sett, att jag sluppit såra er med ett afslag och det måste jag nu göra.

— Men fröken, om ni nu inte är — är kär i mig — han sökte efter ett finare uttryckssätt, men var för upprörd att finna något — så kan det kanske komma med tiden. Jag skulle inte begära så mycket . . .

— Patron Vik, afbröt hon, ni begärde ju, att jag skulle bli er hustru.

— Jaa, svarade han långdraget, men gjorde inga invändningar. Fröken är väl inte ond på mig? frågade han slutligen helt ödmjukt och jag kunde ju alltid få hoppas, att fröken kommer på andra tankar, nog blir jag trogen, det är då så säkert så.

— Men jag blir snart gammal och ful, sade hon och försökte le, men en rysning genombäfvade henne i stället. Alderdomen var ett spöke, som hon fruktade.

— För mig blir fröken alltid ung; och full! — inte kan fröken bli ful, sade han med oförstäld beundran.

Det var en klumpig komplimang, men den värmden henne genom sin äkthet.

— Jag vill i alla fall inte, att ni skall vänta, sade hon, ni kan få många som passa er bättre än jag.

— Ingen, som jag bryr mig om. Jag väntar!

Det lät säkert och trofast, och när hon såg långt in i framtiden, kom Hållabo och patron Vik för henne som den sista milstolpen; när hon hunnit den, kunde hon hvila ut.

— Tack! sade hon sakta, men lita icke på mig. Ni kanske väntar förgäfvets.

Hon såg, att han fick tårar i ögonen, men hvad annat svar kunde hon väl gifva. Något svammel om vänskap och aktning orkade hon icke sätta ihop, trött reste hon sig upp och lemnade rummet.

När hon kom in till sig låg der ett bref och väntade på henne, Hon kände igen Arne Dannels stil och bröt det ifrigt.

Fröken Håldensköld!

Då jag i dagarna fått förfrågan huruvida jag kände någon ungdom med bildning och intelligens, som skulle vilja åtaga sig en vakant syssla vid Riksarkivet härstädes, vänder jag mig till eder. Har ni lust att göra ett försök, så res till Stockholm med det snaraste. Ty värr kan jag icke själf introducera er. Jag måste företaga en resa till Gotland redan i morgon. Jag har emellertid uppdragit åt en god vän — hvilkens visitkort jag närsluter — att gifva er alla nödiga upplysningar samt tillhandagå er med råd och den hjälp som erfordras för att sätta sig in i platsens skötande.

Indiansommar.

I början af september kommer jag att gifta mig och vi vistas sedan öfver vintern i utlandet. Således träffas vi ej förrän i vår, men jag skulle vara er tacksam, om ni medelst några rader ville underätta mig om ni antager mitt förslag, eller om ni stannar qvar på Bonstaholm.

Med aktning och tillgifvenhet

Arne Dann.

Eva satt länge med brefvet i handen, men hon följde ej de korta, kalla raderna, hon läste emellan dem och skapade ord, sådana som hon visste honom mäktig af att uttala. Han tänkte på henne, detta fylde hennes sinne med en jublande glädje, han ville med hela sin energiska natur hålla henne uppe, hon fick icke svika honom.

Redan på eftermiddagen skref Eva svar:

Doktor Dann!

Tack för er vänlighet att tänka på mig. Med nöje begagnar jag mig af ert förslag och skall göra mitt bästa att uppfylla mina pligter inom arbetet.

Vänligen

Eva Haldensköld.

Hon kunde ha skrivit volymer, tyckte hon, men hvad skulle det tjena till, hon hade ingen rättighet att begära hans personliga intresse mera än hvad han frivilligt gaf. Han hade redan från första stunden utstakat gränsen för deras samvaro, hon var för stolt att öfverskrida den. Hon kuverterade brefvet och skref utanskriften. Det föreföll henne, som hade hon i stället skrivit öfverskriften till en ny afdelning i sitt lif.

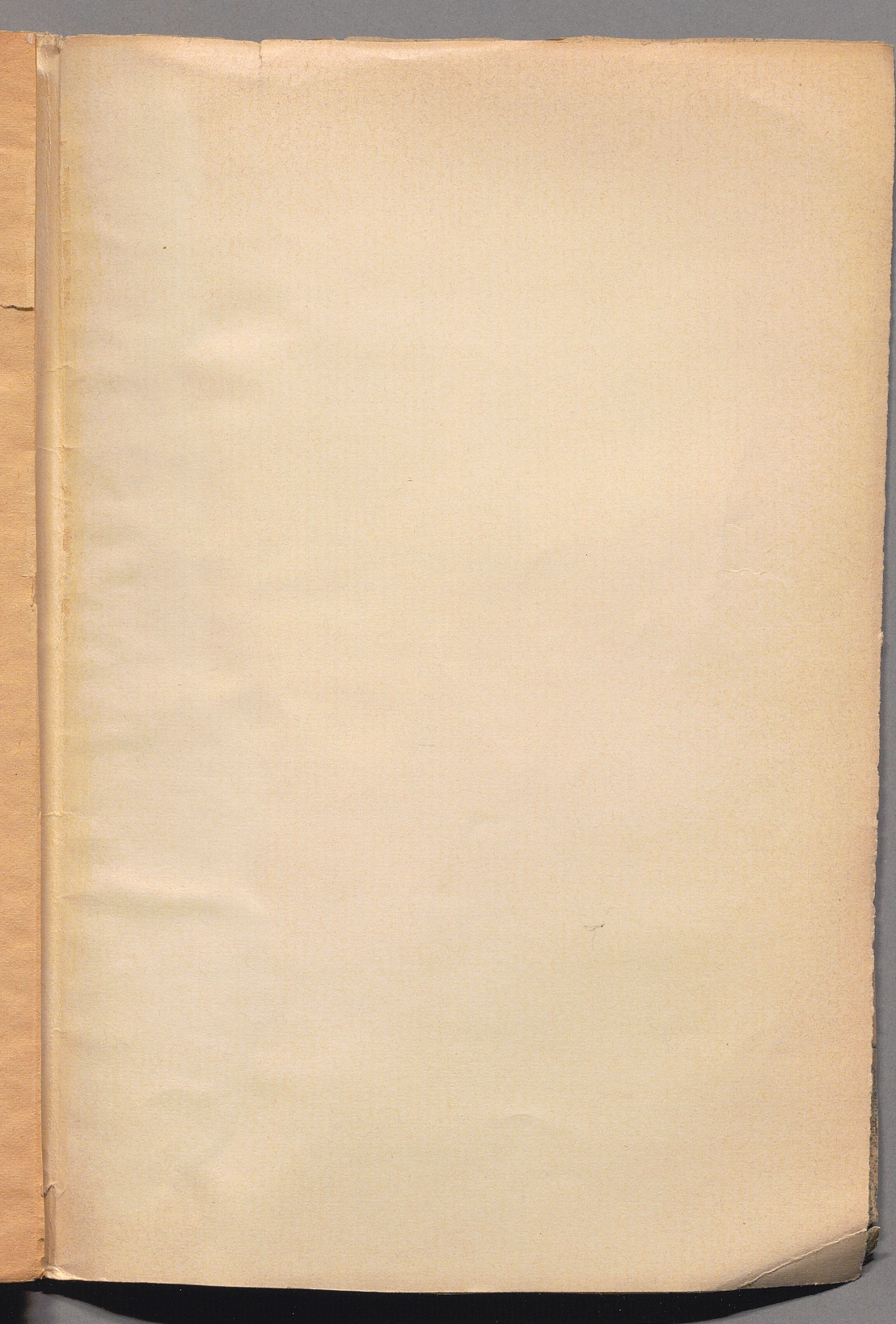
Plötsligt ryckte hon nervöst till, hvad var det för ljud? Ack, det var ju endast helgsmålsringningen, hon hade hört den hvarje lördag, men aldrig hade den gripit henne som i afton.

Först kom ett slag och förtonade långsamt, så ännu ett och ett till, förkunnande lördagsaftonens frid.

Bång! Skulle hon någonsin mera höra de klockorna kalla till hvila och ro? Hon visste det icke, men kanske en gång, när hon hunnit igenom bränningarna och längtade efter en trygg vrå.

Hon erinrade sig patron Viks trygga: "Jag väntar!" och ett leende gled öfver hennes ansigte, just som klockorna der uppe i stapeln ringde sitt sista "bing, bång".

— Slut. —

Inches

1

2

3

4

5

6

7

8

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

Centimetres

TIFFEN Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

